

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17CoP/27/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3617203884
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivan Kubínyi
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:3617203884.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne vo veci starostlivosti súdu o maloletú N. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom S., X. XXX/XX, dieťa matky Bc. Z. E., bytom S., X. XXX/XX a otca Q. E., bytom S., X. XXX/XX, o návrhu navrhovateľa Mgr. C. D., bytom S., N. C., N. XXX/XX, na ustanovenie opatrovníka maloleťmu dieťaťu na podanie návrhu na určenie otcovstva, o odvolaní navrhovateľa Mgr. C. proti uzneseniu Okresného súdu Partizánske zo dňa 13. apríla 2018, č.k. 4P/29/2017-19, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvej inštancie výrokom I. návrh navrhovateľa na ustanovenie opatrovníka maloletej N. na podanie návrhu na určenie otcovstva k maloleťmu dieťaťu odmietol. Výrokom II. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Z odôvodnenia uznesenia vyplýva, že navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal, aby súd ustanovil maloletej N. E. opatrovníka v osobe W., ktorému bude uložená povinnosť podať v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia v mene mal. dieťaťa na súd návrh na určenie otcovstva k mal. dieťaťu. Navrhovateľ návrh odôvodnil tým, že dcéra N. sa narodila dňa 16.08.2017 matke Bc. Z. E.. S matkou maloletej už spolu nežijú, spoznali sa na pracovisku. Hoci matka maloletej bola v tom čase už niekoľko rokov rozvedená, aj napriek tomu žila stále so svojim bývalým manželom a synom v jednom byte. Tvrdila, že chce definitívne odísť od bývalého manžela a začať nový spoločný život s ním. V decembri 2016 došlo k splodeniu ich spoločnej dcéry N.. Je presvedčený, že je biologickým otcom maloletej. Keďže matka maloletej dala do rodného listu maloletej zapísať bývalého manžela, navrhol, aby súd ustanovil maloletej opatrovníka, ktorý bude povinný v určenej lehote podať na súd návrh na určenie otcovstva k mal. dieťaťu. Mal za to, že mal. dieťa má právo a je v jeho najlepšom záujme, aby vedelo, kto je jeho biologickým otcom. Súd po oboznámení sa s obsahom spisu dospel k záveru, že návrhu navrhovateľa na ustanovenie opatrovníka mal. N. E. na podanie návrhu na určenie otcovstva k maloletej nie je možné vyhovieť a sú dané dôvody pre jeho odmietnutie. K tomuto záveru dospel súd preto, že z rodného listu mal. N. E. vyplýva, že otcovstvo k nej už bolo určené. Podľa rodného listu je jej matkou Z. E. a otcom Q. E.. Civilný mimosporový poriadok priamo neoznačuje, kto je účastníkom konania o ustanovenie opatrovníka mal. dieťaťu /tak ako je to napr. v konaní o osvojenie podľa § 143 CMP, podľa ktorého účastníkmi konania o osvojenie sú osvojované dieťa, jeho rodičia, prípadne poručník, osvojiteľ a jeho manžel/. Civilný mimosporový poriadok v konaní o ustanovenie opatrovníka mal. dieťaťu priamo neoznačuje za účastníka takéhoto konania muža, ktorý je potencionálne biologickým otcom dieťaťa, ale ktorý po právnej stránke nie je v žiadnom vzťahu k mal. dieťaťu. Navrhovateľa, ktorý tvrdí, že je biologickým otcom maloletej, za účastníka takéhoto konania zákon neoznačuje. Navrhovateľovi teda nesvedčí účastníctvo podľa § 7 ods. 1 CMP, pretože ho tento zákon za účastníka konania o ustanovenie opatrovníka mal. dieťaťu, ku ktorému nemá po právnej stránke žiadny vzťah neoznačuje. Podľa § 7 ods. 2 CMP v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu, je účastníkom aj ten, o koho právach a povinnostiach sa

má konať. Konanie o ustanovenie opatrovníka mal. dieťaťu je konaním, ktoré možno začať aj bez návrhu, takže súd by mohol začať konanie aj bez návrhu /na základe návrhu - podnetu navrhovateľa na začatie konania/ za predpokladu, že by sa v konaní o ustanovenie opatrovníka maloletej malo konať, resp. konalo o právach a povinnostiach navrhovateľa. Keďže ide o konanie o ustanovenie opatrovníka mal. dieťaťu, ktoré má v rodnom liste oboch rodičov, ktorí sú oprávnení dieťa zastupovať a tomuto dieťaťu by v tomto konaní mal súd ustanoviť opatrovníka na podanie návrhu o určenie otcovstva, je zrejmé, že v konaní o ustanovenie opatrovníka maloletému dieťaťu /nie v konaní o určenie otcovstva/ by sa konalo o právach a povinnostiach mal. dieťaťa, jeho rodičov, ale nie navrhovateľa. Rozhodnutím o ustanovení opatrovníka mal. dieťaťu na podanie návrhu o určenie otcovstva k mal. dieťaťu by sa nerozhodovalo o právach a povinnostiach navrhovateľa. Navrhovateľa preto nemožno považovať za účastníka konania ani podľa § 7 ods. 2 CMP. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že navrhovateľovi nesvedčí účastníctvo podľa § 7 CMP, preto jeho návrh na ustanovenie opatrovníka mal. dieťaťu na podanie návrhu na určenie otcovstva odmietol podľa § 8 ods. 1 CMP. Súd takto rozhodol aj preto, že z obsahu spisu nezistil, že sú dané dôvody na začatie konania bez návrhu podľa § 8 ods. 2 CMP. K tomuto záveru dospel preto, že navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal ustanovenia opatrovníka mal. dieťaťu na podanie návrhu na určenie otcovstva k maloletej. Z pripojeného rodného listu vyplýva, že otcovstvo k maloletej je v súčasnej dobe určené. Podľa rodného listu je matkou maloletej Z. E. a otcom maloletej je Q.. Dôsledkom súhlasného vyhlásenia rodičov je, že dieťa má otca určeného, ten sa stáva nositeľom všetkých rodičovských práv a povinností a z toho vyplývajúcej právnej ochrany. Súčasne odpadol, resp. zanikol dôvod pre ďalšie určovanie otcovstva, keďže dieťa môže mať z hľadiska právneho len jedného otca /uznesenie NS SR zo dňa 22.06.2016 sp. zn. 5Cdo/492/2015/. V tomto prípade bolo otcovstvo k maloletej už určené, preto by muselo byť najskôr oprávneným subjektom zapreté, len potom by bolo možné opäť viesť spor o určenie otcovstva /resp. určiť otcovstvo znovu súhlasným vyhlásením rodičov/. Vzhľadom na určenie otcovstva a na to, že doteraz nedošlo k zapretiu otcovstva určeného súhlasným vyhlásením rodičov, súd nezistil dôvody na začatie konania o ustanovenie opatrovníka maloletej na podanie návrhu o určenie otcovstva bez návrhu. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ. Nestotožnil sa s tvrdením súdu, že mu nesvedčí účastníctvo podľa § 7 ods. 2 CMP. Podľa tohto zákonného ustanovenia v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu, je účastníkom aj ten, o koho právach a povinnostiach sa má konať. Mal za to, že v takomto konaní sa má konať nielen o právach a povinnostiach maloletého dieťaťa, ale aj o jeho právach, nakoľko má právo domáhať sa na súde, aby bolo preukázané, či je alebo nie je biologickým otcom maloletej. A to aj napriek tomu, že maloleté dieťa už má v rodnom liste zapísanú inú osobu ako svojho otca. Je evidentné, že v tomto konaní ide aj o jeho záujem ako osoby, ktorá tvrdí, že je biologickým otcom maloletej. Nejedná sa tak len o záujmy maloletej a jeho rodičov zapísaných v rodnom liste, nakoľko tí nemôžu maloleté dieťa zastupovať, keďže záujmy maloletého dieťaťa sú v rozpore so záujmami rodičov, ktorí sú stotožnení so súčasným právnym stavom tak, ako je zapísaný v rodnom liste maloletého dieťaťa. V prípade, že by súd aj mal za to, že nie je procesne spôsobilý na podanie návrhu, vyjadril presvedčenie, že súd mohol začať konanie aj ex offa, nakoľko jeho podanie môže slúžiť ako podnet na začatie konania. Zdôraznil, že súd nekonal v záujme maloletého dieťaťa, keď nezačal konanie ex offa. Keďže maloleté dieťa sa samo nemôže domáhať určenia, resp. zapretia otcovstva, je v záujme maloletého dieťaťa, aby to v jeho mene urobil príslušný Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny. Záverom dodal, že napadnuté rozhodnutie je prísne formalistické, nezohľadňujúce záujem maloletej vedieť, kto je jej biologický otec. Vzhľadom na tieto skutočnosti žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové prejednanie a rozhodnutie.

3. K podanému odvolaniu navrhovateľom písomné vyjadrenie nebolo podané.

4. Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 65 a 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdiť.

5. Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie odmietol návrh navrhovateľa, ktorým súd žiadal o ustanovenie opatrovníka maloletej N. v „osobe“ W., aby tomuto bola uložená povinnosť v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia podať v mene maloletého dieťaťa na súd návrh na určenie otcovstva

k maloletému dieťaťu z dôvodu, že navrhovateľovi nesvedčí účastníctvo podľa § 7 ods. 1 CMP a rovnako tak preto, že navrhovateľa nemožno považovať za účastníka konania ani podľa § 7 ods. 2 CMP. Súd prvej inštancie preto odmietol podanie navrhovateľa podľa § 8 ods. 1 CMP s tým, že skonštatoval i to, že nezistil, že by boli dané predpoklady na začatie konania bez návrhu podľa § 8 ods. 2 CMP.

6. V podanom odvolaní navrhovateľ uvádza, že podľa jeho mienky mu svedčí účastníctvo v zmysle § 7 ods. 2 CMP, nakoľko v konaní sa má konať nielen o právach a povinnostiach maloletého dieťaťa, ale aj o jeho právach, aby bolo preukázané, či je alebo nie je biologickým otcom maloletej. Odvolací súd však v tomto smere poukazuje na vecnú správnosť záverov súdu prvej inštancie v otázke účastníctva navrhovateľa. V zmysle § 111 písm. f) CMP súd rozhoduje o opatrovníctve maloletého s tým, že Civilný mimosporový poriadok nestanovuje, kto je účastníkom konania o ustanovenie opatrovníka maloletému dieťaťu, a preto odvolací súd zastáva zhodný názor so súdom prvej inštancie, že pokiaľ Civilný mimosporový poriadok priamo neoznačuje muža, ktorý tvrdí, že je biologickým otcom dieťaťa ako účastníka konania o ustanovenie opatrovníka maloletého dieťaťa, nesvedčí mu účastníctvo v zmysle § 7 ods. 1 CMP. Z Civilného mimosporového poriadku vyplýva, že konanie o ustanovenie opatrovníka maloletému možno začať i bez návrhu, teda účastníkom konania je aj ten, o koho právach a povinnostiach sa má konať (§ 7 ods. 2 CMP). Ako správne uviedol súd prvej inštancie, v konaní o ustanovení opatrovníka maloletej by sa nekonalo o právach a povinnostiach navrhovateľa, ale o právach a povinnostiach maloletej, preto sa odvolací súd stotožňuje s konštatovaním súdu prvej inštancie, že navrhovateľovi nesvedčí účastníctvo v konaní o ustanovenie opatrovníka maloletému dieťaťu.

7. Ďalej v odvolaní navrhovateľ vytýkal súdu prvej inštancie, že mohol začať konanie i ex offa, a pokiaľ tak nespravil, nekonal v záujme maloletého dieťaťa, ktoré by malo vedieť, kto je jeho biologickým otcom. Odvolací súd uvádza, že touto námietkou žalobcu sa už zaoberal súd prvej inštancie, keď podrobne vysvetlil v bode 17. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, prečo nie sú dané dôvody na začatie konania bez návrhu v zmysle § 8 ods. 2 CMP. V tejto súvislosti odvolací súd len poukazuje na vecne správne závery súdu prvej inštancie o tom, že viesť spor o určenie otcovstva by bolo možné najskôr po tom, ako došlo k úspešnému zapretiu existujúceho otcovstva. Konštrukcia určenia otcovstva podľa druhej zákonnej domnienky (t.j. súhlasné vyhlásenie rodičov, § 90 a nasl. Zákona o rodine), i keď nemusí za každých okolností zodpovedať skutočnému stavu rodičovstva a môže prípadne viesť aj k obmedzeniu práv biologického otca, vychádza z uprednostnenia právnej istoty a záujmov dieťaťa. Je premietnutím práv dieťaťa a ochrany jeho záujmov v zmysle Dohovoru o právach dieťaťa. Úprava zákonných domnienok má za cieľ zabezpečiť určenie skutočného - biologického otcovstva, i keď nemožno vylúčiť prípady nezodpovedajúce skutočnému stavu otcovstva, nápravy tohto stavu je možné oprávneným subjektom dosiahnuť za podmienok, ktoré sa spájajú s inštitútom zapretia otcovstva a následným určením otcovstva. Dôsledok súhlasného vyhlásenia rodičov je, že dieťa má otca určeného, ten sa stáva nositeľom všetkých rodičovských práv a povinností a z toho vyplývajúcej právnej ochrany. Súčasne odpadá dôvod pre ďalšie určovanie otcovstva, keďže dieťa môže mať z hľadiska právneho len jedného otca. Záverom treba uviesť, že putatívny otec (potenciálne biologický otec) nemá v súčasnosti priamu možnosť zaprieť otcovstvo právneho otca (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 22.06.2016, sp. zn. 5 Cdo 492/2015). Preto pokiaľ v tomto prípade už bolo otcovstvo k maloletej určené a nebolo doposiaľ toto otcovstvo zapreté, nejestvuje ani podľa odvolacieho súdu dôvod na začatia konania o ustanovenie opatrovníka maloletej na podanie návrhu na určenie otcovstva bez návrhu v zmysle § 8 ods. 2 CMP.

8. Vzhľadom na to, že uvedené odvolacie námietky navrhovateľa neboli dôvodné a po preskúmaní obsahu spisu odvolací súd nezistil žiadne pochybenia súdu prvej inštancie, uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

9. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V mimosporových konaniach platí zásada, že žiadny z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ktoré si v konaní platil (§ 49 CMP). Každý z účastníkov si teda sám znáša trovy, ktoré v konaní platil.

10. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).